

Hørings svar til Forslag til endringer i byggteknisk forskrift §§ 7-3 og 7-4 - Krav til sikkerhet mot skred og flodbølge som følge av fjellskred

Vedlagt følger høringsuttalelse på vegne av Industrikommunene

Se vedlegg

- 2022-0817 Høringsuttalelse Industrikommunene TEK17 § 7-3 og § 7-4.pdf
-

Direktorat for byggekvalitet
Sendes elektronisk gjennom direktoratets høringsløsning

Oslo, 17. august 2022

INDUSTRIKOMMUNENES HØRINGSUTTALSE – FORSLAG TIL ENDRINGER I BYGGTEKNISK FORSKRIFT (TEK17) §§ 7-3 OG 7-4

1. INNLEDNING

Industrikommunene viser til høringsnotatet 27. juni 2022 med forslag til endringer i TEK17 §§ 7-3 og 7-4 vedrørende sikkerhet mot skred og flodbølge som følge av fjellskred.

Industrikommunene er en interesseorganisasjon for kommuner med store industrielle anlegg. Industrikommunene har i dag 27 medlemskommuner. Organisasjonen arbeider for stabile og robuste rammebetingelser for næringsliv og vertskommunene.

Industrikommunene støtter departementets forslag til endringer. Industrikommunene kjenner til flere planlagte prosjekter i sine medlemskommuner som gjelder investeringer på mange milliarder av kroner som har blitt satt på vent i påvente av de foreslåtte endringene. For vertskommunene og næringslivet er det derfor svært viktig at endringene vedtas og settes i kraft så raskt som mulig, slik at man sikrer at prosjektene blir realisert. Om endringene drøyer, risikerer man at prosjektene ikke blir noe av eller at de går til andre steder i landet eller til utlandet. I noen av avtalene for prosjektene er det også inntatt tidsfrister for oppstart, og det haster derfor med en avklaring.

2. INDUSTRIKOMMUNENES KOMMENTARER TIL DEPARTEMENTETS FORSLAG

2.1 Departementets forslag til endringer av TEK17 § 7-3

Industrikommunene støtter departementets forslag om å avgrense forbudet i § 7-3 første ledd til bygninger som er avgjørende for nasjonal og regional beredskap.

Etter § 7-3 er byggverk for virksomheter som omfattes av storulykkeforskriften underlagt et absolutt forbud i faresoner for skred, herunder også sekundærvirkning av skred. Etter dagens regelverk er det ikke åpning for å gjøre en konkret risikovurdering av bygg for bedrifter som er omfattet av storulykkeforskriften. Storulykkeforskriften gjelder for alle virksomheter hvor farlige kjemikalier forekommer over nærmere fastsatte grenseverdier, jf. storulykkeforskriften § 3 og vedlegg 1 og 2. Forskriften gjelder derfor et bredt spekter av virksomheter, og det er derfor stor variasjon i risikoen ved ulike storulykkebedrifter, herunder også stor variasjon i risikoen ved de ulike byggene til den enkelte storulykkebedrift. I flere tilfeller kan det derfor være situasjoner hvor risikovurderinger etter storulykkeforskriften viser at sikkerheten er ivaretatt for virksomheten eller for de konkrete byggene i fareområdet, men hvor det likevel er byggeforbud etter TEK17. Etter Industrikommunenes syn er dette

en svært uheldig regel. Det bør etter Industrikommunens syn alltid foretas en konkret vurdering av risiko.

Vurderingen av risikoen for skredfare er etter Industrikommunenes syn godt ivaretatt gjennom reglene i storulykkeforskriften og plan- og bygningsloven. Kommunene har etter plan- og bygningsloven ansvar for å ta hensyn til skredfare i forbindelse med arealplanleggingen og i byggesaksbehandlingen, jf. plan- og bygningsloven §§ 3-1 første ledd bokstav h, 4-3, 12-7 nr. 12, 19-2 tredje ledd, 28-1 og 29-5.

Kartleggingen av ustabile fjellparti med fare for fjellskred har foregått siden midten av 1990-tallet. Det er i dag registrert rundt 300 ustabile fjellpartier i Norge. Det pågår for tiden detaljert kartlegging av ustabile fjellsider blant annet i Troms og Finnmark, Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland. Det vil derfor fremover være enda flere områder som vil være underlagt totalforbudet i TEK17 § 7-3. For eksempel har NVE nylig kartlagt flere fjellpartier langs Sørfjorden i Ullensvang kommune.¹ Kartleggingen viser at det vil bli faresoner for flodbølger i store deler av Odda sentrum. I praksis betyr resultatet av kartleggingen stans i mye av byggeaktiviteten i Odda. Dette forbudet var ikke noe aktørene har forutsett, og det har vært planlagt investeringer i milliardklassen i området i årene som kommer, i stor grad innen grønn industri. Dagens regler kan medføre at disse prosjektene ikke gjennomføres.

2.2 Departementets forslag til endringer av TEK17 § 7-4

2.2.1 Kravene til sikkerhet mot flodbølge

Industrikommunene støtter departementets forslag om at unntaket i TEK17 § 7-4 fra kravene til sikkerhet mot flodbølge som skyldes fjellskred, utvides til å omfatte fjellområder under periodisk overvåking av NVE. Som departementet skriver har det her skjedd en kunnskapsutvikling om overvåking av ustabile fjellpartier som ikke er tatt høyde for i dagens regelverk. Dagens regelverk fremstår derfor utdatert og unødvendig strengt og hindrer helt nødvendig utbygging i en rekke kommuner.

Store deler av Norge er preget av fjorder og daler som er omgitt av høye og bratte fjellsider. Hoveddelen av befolkningen og næringsvirksomheten er lokalisert langs kysten, og sjøveien er avgjørende som ferdselsåre både for personer og gods. Eksisterende bebyggelse og infrastruktur i flodbølgeutsatte kommuner befinner seg derfor ofte ved sjøen. Dessuten består flodbølgeutsatte kommune består gjerne av fjorder med bratte fjellsider, der de eneste bebyggelige arealene er nede ved sjøen. Mange storulykkevirksomheter i Norge er videre avhengig av tilknytning til kaianlegg, og slike virksomheter er svært viktig for sysselsetting og verdiskaping i mange flodbølgeutsatte kommuner.

Også en rekke andre typer bygg er omfattet av totalforbudet mot plassering i flodbølgeutsatte områder, hvor dette fremstår som unødvendig strengt, og hvor totalforbudet i verste fall kan medføre økt risiko for andre typer farer enn flodbølge. Dette gjelder blant annet lokale beredskapsinstitusjoner som politistasjoner, brannstasjoner og sivilforsvarsbygg. For å ivareta sin funksjon bør slike bygg ofte ligge der bebyggelsen er. Regler som innebærer at de i praksis må plasseres utenfor flodbølgeutsatt område, vil kunne føre til en økt risiko knyttet til andre ulykker enn skred, og kunne føre til en samlet risiko som er større enn det skredrisikoen alene medfører.

¹ <https://www.aftenposten.no/norge/i/pWqKVo/faren-for-en-tusenaarsboelge-har-satt-oddas-fremtid-paa-vent-naa-vil-regjeringen-sikre-utvikling-langs-soerfjorden>

Totalforbudet gjelder i tillegg infrastruktur som telekommunikasjon og energiforsyning. Et regelverk som ikke gir mulighet for unntak for slike installasjoner/anlegg, er for generell. Det vil i praksis virke urimelig strengt og vil kunne være svært vanskelig å etterleve. Plassering av noen typer kraftlinjer/trafostasjoner, og noen anlegg for telekommunikasjon og lignende, må ofte i kraft av sin funksjon ligge i bebyggelsen.

Det er ikke bare mindre kommuner som ligger i flodbølgeutsatte områder. Ca. 17 km vest for Molde ligger Opstadhornet som kan utvikle fjellskred og flodbølger i Romsdalsfjorden. Faresonen omfatter blant annet Molde sentrum og kommunesenteret i Vestnes.²

2.2.2 Midlertidige brakkerigger mv. som er nødvendige i forbindelse med bygge- og anleggsarbeid

Industrikommunene støtter departementets forslag om enklere regler i TEK17 § 7-4 for midlertidige brakkerigger mv. som er nødvendige i forbindelse med bygge- og anleggsarbeid. Når det er lov å oppføre permanente bygg i et fareområde, må det også være enkelt å plassere midlertidige bygg som brakkerigger o.l. Risikoen for anleggsbrakker som i en tidsbegrenset periode plasseres i faresoner i forbindelse med byggingen, er lavere enn for permanente bygg.

2.3 Oppsummering

Dersom det ikke gjøres endringer i TEK17, vil det kunne medføre store samfunnsmessige kostnader. For det første vil stadig færre områder kunne bebygges som følge av økt kartlegging av ustabile fjellpartier. Da vil investeringene kanaliseres inn i andre markeder, enten andre steder i Norge eller i utlandet. For det andre er det usikkert hvilke områder som vil bli berørt i fremtiden, noe som skaper unødig uforutsigbarhet for næringslivet og kommunene. Dersom det ikke gjøres endringer, kan lignende situasjoner som i Odda oppstå andre steder i fremtiden, noe som kan skape usikkerhet selv i områder som viser seg ikke å være utsatt for skredfare. Det vil da for næringslivet kunne være tryggere å investere i andre land mer forutsigbare rammevilkår om hvor det kan bygges.

Med vennlig hilsen

Industrikommunene

Geir Waage
Leder

² <https://www.nve.no/naturfare/overvaking-og-varsling/fjellskredovervaking/periodisk-overvaakede-fjellpartier/opstadhornet-moere-og-romsdal-midsund-kommune/>